

Äp TSITAAT

"Kellel on korjatud piisav varu ja kes raske aja üle elas, sel on alanud aastal paras aeg mõelda laienemisele.

Raul Eamets, majandusteadlane
Äripäev 04.01.2010

Äp NUMBER

200

► miljonit krooni investeeringutoetust saavad töötleva tööstuse ettevõtetel jaanuaris EASis avatavast taotlusvoorst. Toetuse eesmärk on suurendada ettevõtete tootlikkust ja ekspordivõimet ning luua töökohti.

Äp KUUPÄEV

14.01

► lõpeb eile alanud talvine vastuvõtt Tallinna Tehnikaülikooli mõningatele bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõppe ning paljudele magistrõppe erialadele. Kohti on nii päevas kui ka kaugõppes, õppida saab eesti, vene ja inglise keeles.

► ASI Rudus tootmisvahendite ostujuht Jaan Ney kiidab ehitusmasinates kasutatavat uut tüüpi biolagunevat hüdroöli, sest see säästab masinaid ja on ökonoomsem. Foto: Julia-Maria Linna

Kokkuhoid Hea määrdeaine pikendab seadme eluiga Uudsed taimsed õlid lagunevad looduses

Määrdeainetega on võimalik ettevõttes kõvasti säästa, sest oskuslikult tehtud valik lubab määrdeainest välja pigistada rohkem kui seni.

Näiteks kallid, kuni viis miljonit krooni maksev reaktor võib odavat õli kasutades viie aastaga otsa saada või kapitaalremonti vajada, samas kui kvaliteetne määrdeaine pikendab seadme eluiga kolm korda ja reaktor teenib vähemalt 15 aastat.

Tööstuses, kus tegemist on märkimisväärsete määrdeõli kogustega, võib palju säästa juba selle arvel, kui lasta asjatundjatel üle vaadata õlivahtuse intervallid. Kvaliteetse õli puhul on õlivahtuse intervall tunduvalt pikem.

Väga vabalt võib olla nii, et ettevõtte kasutab küll õiget õli, aga vahetab seda liiga sageli. Seda sellepärast, et tööstusseadme või masina tootja on paika pannud kõige turvalisema intervalli, arvestades kõige raskemaid võimalikke tingimusi.

Tegelikult on aga suur vahe, kas teha õlivahetus iga 250 või hoopis 500 töötunni tagant. See on kaks korda kokkuhoidu õli, filtri ja mehaaniku töö pealt.

Keskonnaaspekt muutub samuti üha olulisemaks. Naf-tasaadused on loodusse sattu-des potentsiaalne keskkon-

► Jaanus Lember, Addinol MM OÜ määrdeainete tehniline ekspert

naoht. Tänapäeval õnnestub osa õlisid valmistada rapsiõli baasil. Näitena võib tuua hüdroõlid, mille kogused ehitus- ja põllumajandusmasinates on suuremad võrreldes mootori- ja transmissiooniõlidega.

Kui seal kasutada biolagunevaid loodussõbralikke taimse õli baasil valmistatud hüdroõlisid, siis on tegelikult nii, et kui kuskil mõni voolik katkeb ja see õli loodusesse satub, siis bakterid pigem rõõmusetavad – nad said süüa, mitte mürgitada. Sama teed minnakse näiteks sadamates, et vett mitte reostada.

Olgem ausad – mineraalne baasõli määrab natuke paremini, aga naturaalse õlides on see kompenseeritud paremate lisanditega.

Enamik tänapäevaseid biodegradeeruvaid õlisid laguneb umbes kolme nädalaga 95% ulatuses keskkonda kahjustamata. Kui kallima biolaguneva õli kasutamisega suudetakse ära hoida kas või üksainus keskkonnainspektisooni reostustrahv, siis on see juba soodsamaks osutunud kui odav mineraalõli.

Äp NUMBER

95%

► ulatuses on biolagunevad taimse õli baasil valmistatud määrdeained umbes kolme nädala jooksul võimelised looduses lagunema.

Äp TSITAAT

"On suur vahe, kas teha õlivahetus iga 250 või hoopis 500 töötunni tagant. See on kaks korda kokkuhoidu õli, filtri ja mehaaniku töö pealt.

Jaanus Lember, Addinol MM OÜ määrdeainete tehniline ekspert

Õlisortide oskusliku valimisega on võimalik vähendada määrdeainete kasutamise hulka ettevõttes umbes 30% võrra. See vähendab omakorda tellimis- ja ladustamiskulusid ning elimineerib valede määrdeainete kasutamisega kaasneva riski.

Euroraha Uuenduste juurutamiseks on vajalik koostöö Kolm ELi toetust ühendavad ettevõtlast teadusega

Ettevõtetel tasub silm peal hoida rahvusvahelistel koostööprogrammidel, kus toetussummad on tihti mitu korda suuremad riiklikest toetustest. Euroopa Liidu 7. raamprogramm (FP7) on peamine teadusuuringute ja tehnoloogia arendustöö rahastamise vahend. Raamprogramm on jagatud valdkondlikeks alaprogrammideks, kus regulaarselt toimuvad 3–4 kuud vältavad projekti-konkursid.

Ettevõtetel on mõtet jälgida koostöö bloki toetusprogramme, samuti võimekuse ja inimeste blokki. Võimekuse blokkis toetab euroliit väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete arendustööd kuni 1,5 miljoni euroga ning väike- ja keskmiste ettevõtete ühendusi kuni 4 miljoni euroga. Koostöö blokkis toetatakse kuni 12 miljoni euroga uudsete teaduslike probleemide lahendamist ning uudsete tehnoloogiate loomist. Projekte viivad ellu konsortsiumid, milles on 4–12 liiget.

Teine toetusvõimalus ettevõtetele on EUREKA koostöövõrgustik, kus osaleb 39 riiki. EUREKA on orienteeritud turule ja mõeldud uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate väljatöötamiseks.

Programmi raames toetatakse ettevõtjaid ja teadusasutusi, kes teevad koostööd strateegilistes valdkonnapõhistes klastrites või temaatilistes koostöövõrk-

► Ilmar Pralla, EASI innovatsiooni divisjoni direktor

des, mis keskenduvad mõne tehnoloogia valdkonnale või ärisektori arendamisele.

Võimalik on saada toetust ka iseseisvatele koostööprojektidele, kus osalised on vähemalt kahest liikmesriigist ning tulemuseks väljapaistev ja turundatav innovaatiline toode, teenus või tehnoloogia. EUREKA projektide hindamise korraldab rahvuslik rahastaja, projekte finantseeritakse rahvuslike reeglite järgi.

Kolmas toetusvõimalus on EUREKA ja Euroopa Komisjoni ühisprogramm Eurostars, mis keskendub lühemaajalistele rakenduslike probleemide lahendamisele toodete või teenuste väljatöötamiseks. Aastas on kuni kaks taotlusvooru.

Toetusraha saamiseks tuleb moodustada konsortsium, kus on osalejaid vähemalt kahest ELi riigist ning selle juhiks on teaduse ja arendusega tegelev väike või keskmise suurusega ettevõtte. Viimaseks on ELi definitsiooni järgi firma, mis panustab vähemalt 10% käibest teadus-arendustegevusse. Projektide kestus ei tohi olla üle kolme aasta, tuleb teha toode või teenus tuua kahe aasta jooksul pärast projekti lõppu.

Äp PANE TÄHELE

Lennukatel ideedel on lootust tuge saada

7. raamprogramm

- Projektidel pikaajaline visioon, fookus teaduslike probleemide lahendamisel.
- Eesmärk teaduslik innovatsioon – valdkondliku tehnoloogia taseme edendamine.
- Projekti viib ellu konsortsium: teadlased, lõppkasutajad, tootjad (4–12 partnerit).
- Rahastab Euroopa Komisjon.

EUREKA

- Rahvusvaheline koostöövõrgustik, milles on 39 riiki.
- Mõeldud uute toodete, teenuste ja tehnoloogiate väljatöötamiseks.
- Toetatakse ettevõtjaid ja teadusasutusi, kes teevad koostööd valdkonnapõhistes klastrites.
- Toetust võib saada ka iseseisvatele projektidele.
- Eestis on rahastaja EAS.

Eurostars

- Programm on mõeldud teadus- ja arendustööde viljelevatele väikestele ning keskmise suurusega ettevõtetele.
- Teadus- ja arendustöö eesmärk on uute toodete ja tehnoloogiate väljatöötamine.
- Lühema ajalise horisondiga, tulemus peab jõudma turule hiljemalt 2 aasta jooksul pärast projekti lõppu.
- Projekte hindab rahvusvaheline ekspertgrupp, finantseerib rahvuslik rahastaja.

Allikas: Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Transpoint

Sinu ühendus Euroopaga!
www.transpoint.eu